

Hørings svar til Udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)

Indledning

Mange tak for mulighed for at komme med høringssvar på "Høring over udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)", jeres j. nr. 2024 – 85190, link til høringssportalen: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69296>

Opsummering

Vi ser meget positivitet på at det bliver præciseret i vejledningen, at der skal beregnes koncentrationsstigninger ved blandingszonens rand, samt fremtidige reduktionsmål for zonerne og at der skal kigges på vandområdet som helhed.

Dog finder vi det meget problematisk at der flere steder i det tilsendte FAQ nr. 43 står:

"Der vil være overfladevande, hvor den i forvejen forekommende koncentration er væsentlig højere end stoffets miljøkvalitetskrav, og hvor udledninger med koncentrationer over miljøkvalitetskravet, allerede derfor ikke vil medføre en beregnet koncentrationsstigning i overfladevandet. I sådanne tilfælde skal miljømyndigheden derfor ved godkendelsen/tilladelsen sikre, at udledningen i sig selv ikke vil hindre overholdelse af miljøkvalitetskravet for overfladevandet (uden for en eventuel blandingszone). Udledningen må derfor i sig selv ikke medføre en overskridelse af miljøkvalitetskrav i blandingszonens rand. Til beregning heraf skal der ikke inddrages den i forvejen forekommende koncentration."

Hvilket vil sige at hvis overfladevandet allerede er forurenede over miljøkravet, så kan man godt forurene vandet mere UDEN at medtage eksisterende koncentrationer i sine beregninger. Dette står både under vand, biota og sediment.

Det her står i stærk kontrast til teksten i afsnit 8.3.2, hvor der står på side 2 og 3:

"– Eksisterende påvirkninger og eventuelle øvrige, nye planlagte påvirkninger, som ikke fremgår af seneste tilstandsvurdering, skal indgå i vurderingen af en ny udledning, idet denne udledning hverken isoleret eller samlet set må føre til en stigning i koncentrationen."

"Er resultatet af en konkret vurdering, at der ved en udledning vil være risiko for at der sker en forringelse af berørte vandområders tilstand, kan forringelsen under ingen omstændigheder tillades som ubetydelig."

Bæredygtigt
Landbrug

" I situationer hvor tilstanden ikke er god, og der er et indsatsbehov for at sikre god tilstand, skal der som altovervejende udgangspunkt ske reduktion af udledning og ikke yderligere udledning."

Der er meget stor forskel på hvordan vi forstår det første afsnit i FAQ nr 43 og teksten i afsnit 8.3.2, som helt klart og tydeligt skriver, at der ikke må ske en forringelse af vandmiljøet og at eksisterende koncentrationer/udledninger skal medtages.

Denne meget store forskel bør rettes eller forklares mere uddybende, så der ikke kan være tale om forskellige fortolkningsmuligheder ude i de enkelte kommuner. Men at der bliver en ensartet tilgang, som medtager alle nuværende udledninger – også dem der stadig mangler miljøgodkendelser.

Med venlig hilsen og på vejen af Bæredygtigt Landbrug

Anne Smet Andersen

Faglig Specialist

Til Miljøstyrelsen

J.nr. 2024-85190

SDU skal hermed takke for muligheden for at indsende bemærkninger til ovennævnte høring. Samtidig skal SDU beklage, at fristen den 29. november 2024 ikke har været mulig at overholde.

SDU har følgende bemærkninger til høringen:

SDU kan være bekymret for de effekter, som miljøskadelige kemikalier kan have på mennesker, og SDU ser de foreslåede ændringer og præciseringer i vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer) som et skridt i den rigtige retning.

Det bemærkes dog, at der ser ud til at være en stor grad af elastik i, hvor lang tid virksomhederne har til at reducere blandingszonerne (f.eks. hvert 8. år at redegøre for planer for reduktion). Det foreslås derfor, at dette præciseres yderligere, så virksomhederne hurtigere bliver forpligtet til faktisk at reducere blandingszonerne og ikke kun skal redegøre for intentioner.

Det bemærkes yderligere, at der i FAQ67 ikke ser ud til at være forslag om ændringer i teksten, der beskriver, hvor stor en blandingszone må være. Her foreslås det, at man i teksten for vandløb, søer, og marineoverfladevande ændrer formuleringen fra "bør" til "skal/må" for at sikre, at grænserne ikke fortolkes løst.

Det ønskes, at der også fremadrettet bliver arbejdet på at standse udledningen af miljøskadelige kemikalier for at begrænse de utilsigtede sundhedsskadelige effekter hos mennesker.

Venlig hilsen

Jette Demuth Andersen

Kontorfuldmægtig

Juridisk Kontor, Rektorsekretariatet

T 65 50 10 47

M 60 11 10 47

jat@sdu.dk

www.sdu.dk/ansat/jat

Syddansk Universitet

Campusvej 55

5230 Odense M

www.sdu.dk

Miljøstyrelsen
Att.: Maja Juncher Lind
j. nr. 2024 - 85190

DATO: 29.11.2023
PROJEKTNR.: 3004
ah/HKA

DANVA høringsvar: Ændring af FAQ 43 & 67¹ samt vejledning til indsatsbekendtgørelsen afsnit 8.3.2

DANVA har modtaget høring om ændring af FAQ 43 og 67 samt vejledningen til Indsatsbekendtgørelsen afsnit 8.3.2. Nedenfor følger vores kommentarer til høringen.

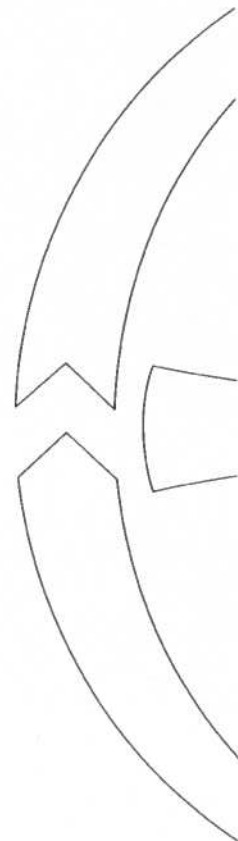
Vejledning til indsatsbekendtgørelsen afsnit 8.3.2

I ændringen til denne vejledning fremgår det, at myndigheden kan anmode ansøger – fx et spildevandsselskab – om at dokumentere tilstanden i et berørt vandområde, hvis denne er ukendt. Det er indledningsvist vigtigt for os at pointere, at det generelt set er myndighedens ansvar, her Miljøstyrelsen, at dokumentere tilstanden i danske overfladevandområder, som en del af gennemførelsen af vandrammedirektivet.

Pålægges et spildevandsselskab at gennemføre disse nødvendige undersøgelser, kan det medføre betragtelige omkostninger til monitoring, prøvetagning og analyse. Vi har i DANVA eksempler fra vores medlemmer på, at dokumentation af vandområdetilstanden kan koste tocifrede millionbeløb. I de situationer, hvor det pålægges et vandselskab at dokumentere tilstanden, er det derfor helt afgørende, at vandselskabet kan opkræve omkostninger til disse aktiviteter over taksten.

Vi vil foreslå, at det beskrives i vejledningen, i hvilke typer af projekter myndigheden kan anmode om denne type oplysninger, såvel som hvilke typer af oplysninger myndigheden kan bede om.

I den sammenhæng vil vi igen understrege vigtigheden af, at revisionen af spørgsmål 55-57 i FAQ'en om krav til udledninger af miljøfarlige stoffer, der specifikt vedrører rensesanlæg og overløb, såvel som arbejdet med vejledninger vedrørende udledning af regnvand fra separatkloak, færdiggøres hurtigst muligt. Vi forventer, at dette vejledningsmateriale vil hjælpe til at afklare, hvilke stoffer det er relevant at undersøge for i forbindelse med ansøgninger om udledningstilladelser, og dermed hvad der er proportionelt.

¹ I vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer (FAQ)

I forhold til proportionalitet mener vi i øvrigt, at det er afgørende, at der tages hensyn til proportionalitetsprincippet, og at dette budskab bør fremstå klarere i den endelige vejledningstekst.

FAQ 43: Præcisering af vejledning om udpegning af et repræsentativt målepunkt

DANVA har ingen kommentarer til den konkrete ændring men vil i stedet spørge ind til, hvordan det teoretiske repræsentative målepunkt udpeges, hvor der ikke kan udpeges et entydigt dybeste punkt eller geografiske midtpunkt. DANVA har modtaget et eksempel fra Kalundborg Forsyning, der gennemgås i bilaget.

FAQ 67: "Foranstaltninger til reduktion af blandingszoner i fremtiden":

I FAQ 67 fremgår af revisionen, at myndigheden i en tilladelse skal fastsætte vilkår, der sikrer reduktion af udstrækningen af blandingszoner i fremtiden. DANVA foreslår, at kildesporing og reduktion af forurenende stoffer i oplandet til renseanlæg fremhæves som væsentlige foranstaltninger til reduktion af blandingszoner i fremtiden.

Specifikke kommentarer til vejledningen fremgår af bilaget.

Ved behov for uddybende kommentar kan henvendelse rettes til;

Anders Hansen, ah@danva.dk, 5114 3363.

Med venlig hilsen

Carl-Emil Larsen

Bilag: uddybende kommentarer

Vejledning til indsatsbekendtgørelsen afsnit 8.3.2

Af vejledningsændringen fremgår, at projekter omfattet af krav om miljøkonsekvens med rimelig sikkerhed er omfattet, mens det ikke fremgår om andre typer projekter er omfattet. Vi forstår fra vores dialog med Miljøstyrelsen, at der er et udredningsarbejde i gang med dette formål, og vi ser gerne, at konklusionerne herfra skrives ind i vejledningen.

I en vurdering af hvad der er proportionelt, vil vi gerne gøre opmærksom på situationer, hvor miljøkvalitetskravet er lavere end detektionsgrænsen for de målemetoder, der anvendes. Her bør myndigheden være særligt opmærksom på, hvad den vurderer er nødvendigt at kræve af oplysninger, hvis det i praksis ikke er muligt at dokumentere forekomsten af de omtalte stoffer. Miljøstyrelsen anbefales at præcisere, hvad der forventes af dokumentationskrav til ansøger ift. redegørelse af tilstanden i vandområdet ved ansøgning om ny udledningstilladelse.

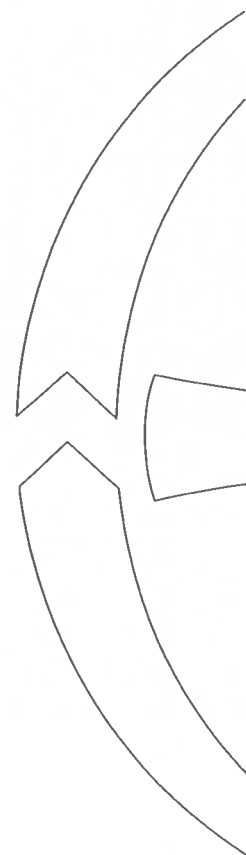
De data som spildevandsselskaberne kan blive pålagt at indsamle, er værdifuld viden om tilstanden i vores overfladevandområder. Vi vil opfordre til, at de indsamlede data udstilles på en måde, så de er til gavn for andre berørte og til opbygning af viden.

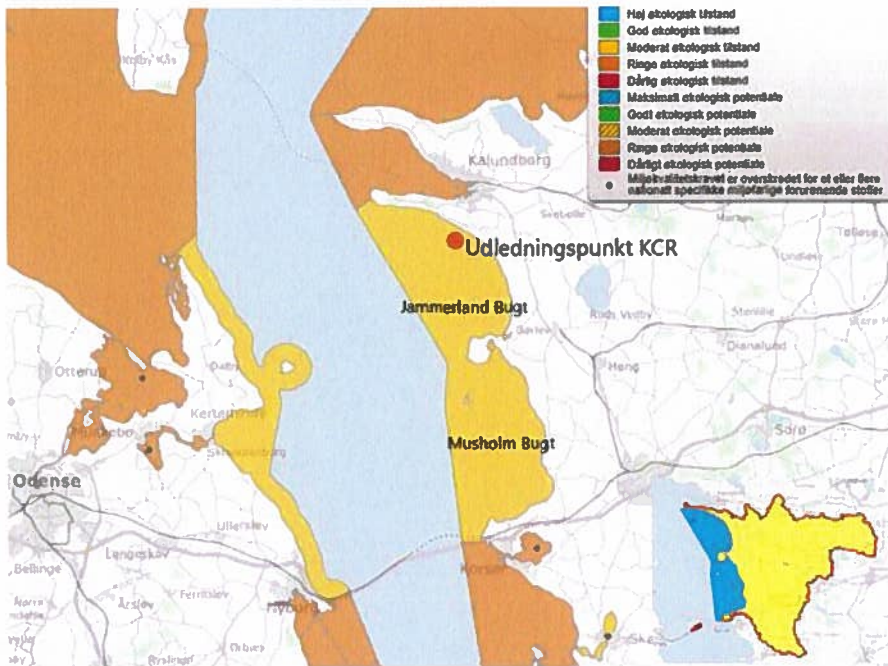
DANVA erfarer, at et medlem er blevet bedt om at lægge analyseresultater i VANDA systemet. Men VANDA adskiller sig på en række væsentlige punkter fra PULS, som er kendt for spildevandsselskaberne. For det pågældende selskab var forskellene så store, at de ikke havde ressourcer til at levere dataene. Vi anbefaler, at systemet rettes til, så det er lettere for spildevandsselskaberne at levere data.

FAQ 43: Præcisering af vejledning om udpegning af et repræsentativt målepunkt

Eksempel fra Kalundborg Forsyning vedr. udpegning af et teoretisk repræsentativt målepunkt:

Nedenfor er vist vandområdet for Jammerland Bugt og Musholm Bugt (ID: 204). Kalundborg Renseanlæg udleder spildevandet til Jammerland Bugt.

Som eksempel for tilsvarende områder, hvor der ikke er et entydigt dybeste punkt eller geografisk midtpunkt, vil DANVA bede Miljøstyrelsen forholde sig til, hvor et repræsentativt målepunkt skal placeres i forhold til udledningen fra renseanlægget. Vil dette være i Jammerland Bugt eller Musholm Bugts dybeste punkt? Eller skal det være ud for Reersø, der ligger midt mellem de to bugter og udgør omtrentligt det geografiske midtpunkt af vandområdet.

Kalundborg Forsyning bemærker, at der ligger et havbrug i Musholm Bugt. Denne påvirkning kommer måske ikke med, hvis det repræsentative målepunkt placeres i Jammerland Bugt.

Andre kommentarer: Situationer hvor miljøkvalitetskrav er lavere end detektionsgrænser:

Der er en række stoffer – herunder flere PAH'er og fx PFOS – hvor miljøkvalitetskravet er lavere end den detektionsgrænse, de fleste analyselaboratorier kan levere. Det er dermed vanskeligt ved målinger at påvise, om miljøkvalitetskravet overholdes. Ligeledes kan den beregnede maksimale stigning i koncentrationen i overfladevandområdet være mulig at overholde, hvis man kendte den konkrete koncentration i forvejen. Vi vil derfor opfordre til, at der afsættes penge – fx i MUDP-regi – til at udvikle analysemetoder for miljøfarlige stoffer.

Høringssvar fra Aarhus, November 2024

Input til samlet DANVA-svar

Høring FAQ 43 og 67 samt vejledning om indsatsprogrammer.

Cases:

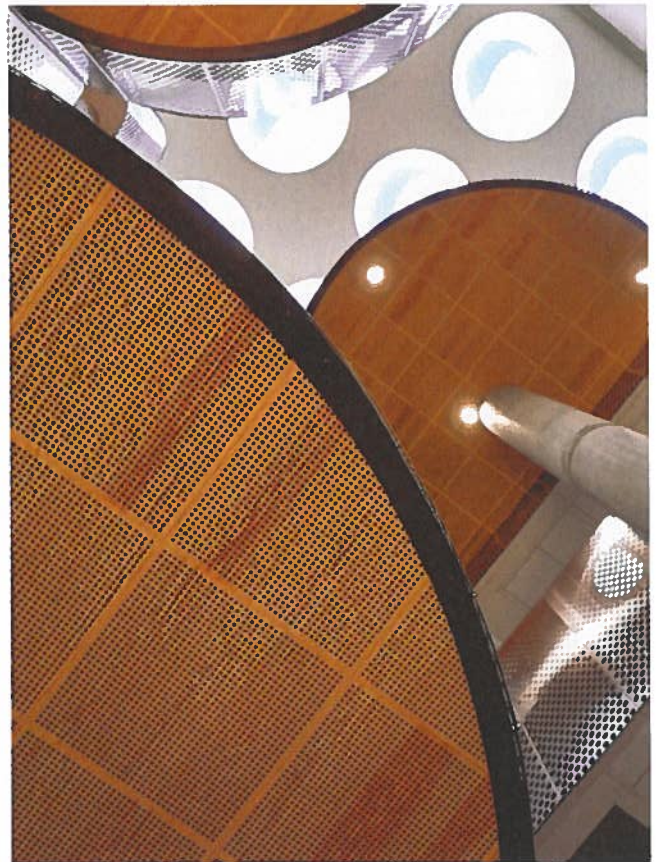
- Aarhus ReWater, 4. og 5. rensetrin
- Udleder krav og kontrol – overvejelser.

aarhusvand

Høring FAQ 43 og 67 samt vejledning om indsatsprogrammer.

aarhusvand

Ændring af vejledning om indsatsprogrammer.

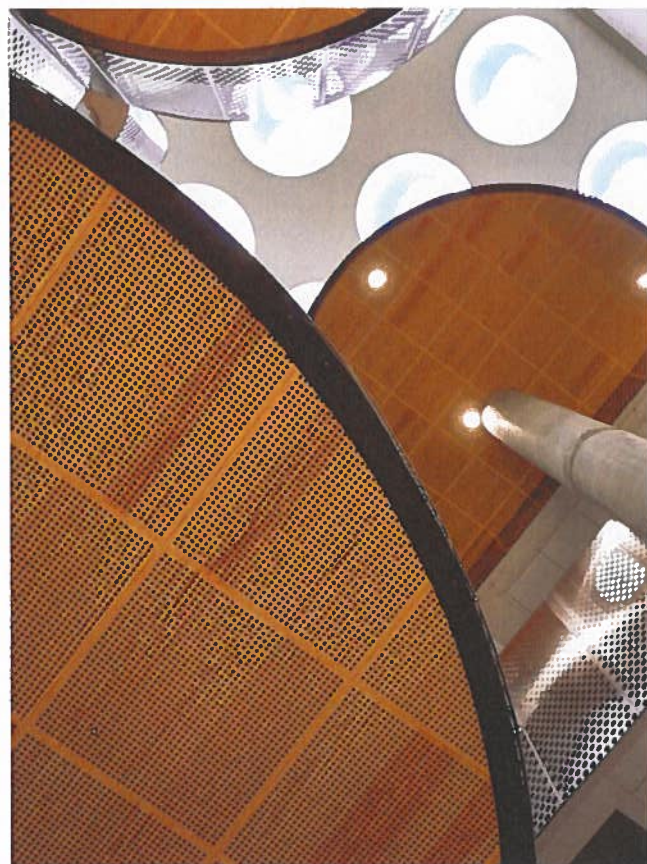
- Såfremt der ikke er tilstrækkelige målinger der kan beskrive recipientens tilstand ift. den i forvejen forekommende koncentration, bliver det ofte bygherres opgave at tilvejebringe dette datagrundlag. Omfanget af "nødvendigt omfang/proportionalitet" er uklart. Herunder også i hvor høj grad dét, at sikre kendskabs til recipientens tilstand er en statslig opgave. Eller en lokal bygherre-opgave. I det omfang det er en Bygherreopgave - bør Bygherren også have godtgørelse for det. Aarhus vand har brugt o. 1,5 mio. kr. på ReWater-recipientundersøgelsesprogrammet (Aarhus Bugt og Giber Å). Hertil kommer udgifter til vurdering og behandling af måleresultaterne.
- Hvordan sikrer bygherre at der udtages et tilstrækkeligt antal prøver af en tilstrækkelig kvalitet, og med en tilstrækkelig variation, således recipientens tilstand beskrives f.eks. ift. årstidsvariation, strømningsforhold, temp., salinitet etc. ??
- Såfremt et stort prøvetagningsprogram skal iværksættes, vil der kunne opstå et ulighedsforhold ift. forskellige bygherrers finansielle formåen.
- De måledata der tilvejebringes bør lagres centralt, således andre interessenter vil kunne drage nytte af de foretagne analyser.
- Det bør være et krav, at de recipientanalyser der udføres kan komme andre til gode. Hvordan data så indlæses og gemmes er et projekt i sig selv, men der burde allerede være databaser der kan anvendes til dette.

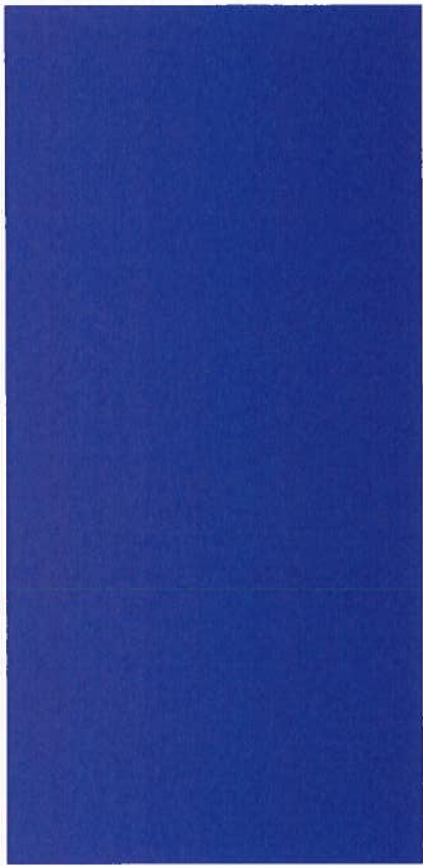
FAQ 43 og 67

Ingen bemærkninger.

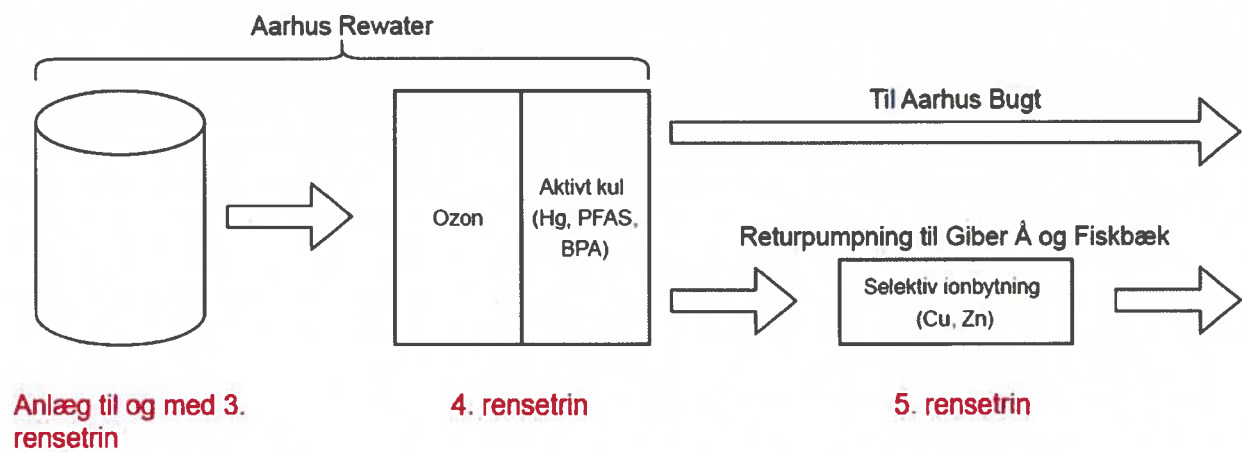
ReWater, 4. og 4. rensetrin / PFAS. En case

aarhusvand

-
- **En case: Rewater, udleder krav (forventede – udkast 2024), nødvendig teknologi, konsekvenser for CO2 udledning i driftsfasen samt OPEX (driftsudgifter).**
  - **Måleprogrammet har været nødvendigt for at kunne fastslå recipientens tilstand (Aarhus Bugt og Giber A / Fiskbæk) og vurdere den nødvendige teknologi (4. og 5. rensetrin).**
  - **4. rensetrin er nødvendigt for at sikre målopfyldelse i Aarhus Bugt.**
  - **5. rensetrin er nødvendigt i forhold til målopfyldelse i Giber A / Fiskbæk – da der her ikke kan udlægges blandingszoner.**

4. og 5. renetrin – skitseret 2024.

Udlederkrav:

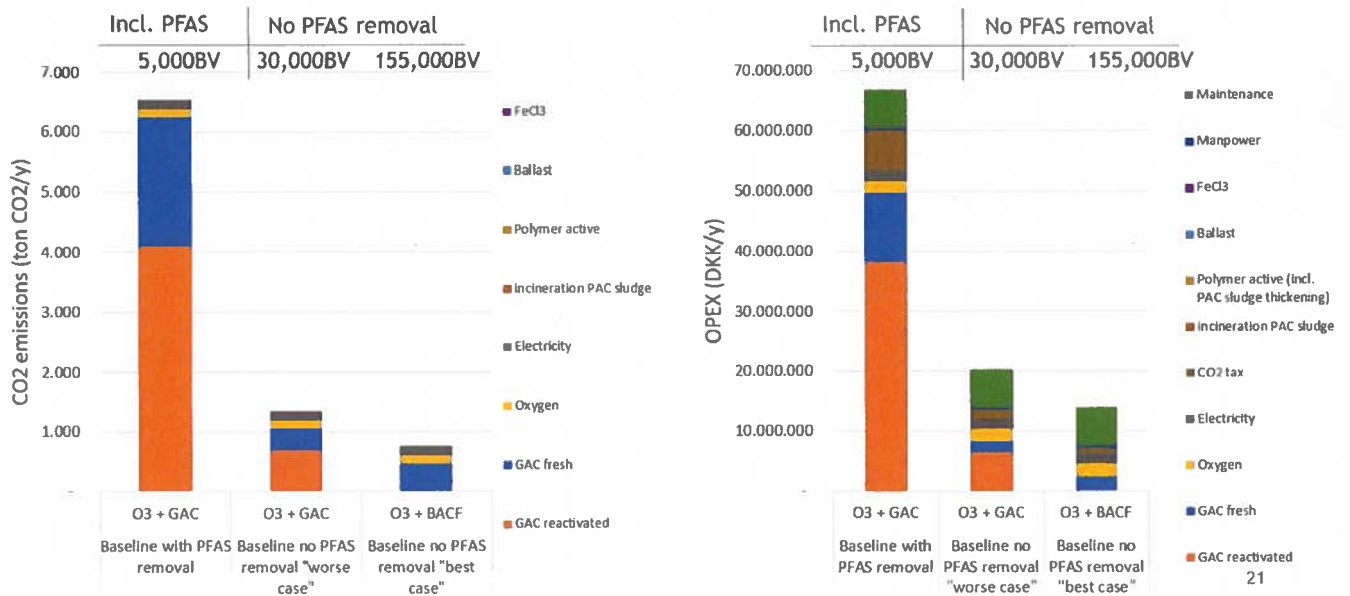
Parameter	Aarhus Bugt	Kontrol type ⁽¹⁾	Bemærkninger
COD	≤ 75 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
BOD (modified)	≤ 15 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
Total-N	≤ 6 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
Total-N	≤ 68.000 kg/år	Transport ^(1,2)	Årlig max udladning Vejledende
NH ₄ -N	-	Tilstand ⁽¹⁾	
Total-P	≤ 0,25 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
Total-P	≤ 32 kg/d	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Total-P	≤ 7.300 kg/år	Transport ^(1,2)	Årlig max udladning Vejledende
Suspenderet stof	≤ 30 mg/l	Tilstand ⁽¹⁾	Vejledende
pH	6,5 – 8,5	Absolut	Vejledende
PFOS	≤ 0,4 ng/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Sum PFQAEq	≤ 4,5 – 7,3 ng/l		
Bisphenol-A	≤ 0,1 µg/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende

Forventede udlederkrav Aarhus Bugt
aarhusvand

Parameter	Giber Å	Fiskbæk	Kontrol type ⁽¹⁾	Bemærkninger
COD	≤ 75 mg/l	≤ 75 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
BOD (modified)	≤ 3 mg/l	≤ 3 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
Total-N	≤ 6 mg/l	≤ 6 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
NH ₄ -N	≤ 2 mg/l	≤ 2 mg/l	Tilstand ⁽¹⁾	
Total-P	≤ 0,25 mg/l	≤ 0,25 mg/l	Transport ⁽¹⁾	
Suspenderet stof	≤ 30 mg/l	≤ 30 mg/l	Tilstand ⁽¹⁾	Vejledende
pH	6,5 – 8,5	6,5 – 8,5	Absolut	Vejledende
limesætning	≥ 80 %	≥ 80 %	-	Feltmålinger
Temperatur (°C)	≤ 20 °C	≤ 20 °C	-	Observations parameter / Feltmålinger
PFOS	≤ 0,3 ng/l	≤ 0,3 ng/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Sum PFQAEq	≤ 4,4 ng/l	≤ 4,4 ng/l		
Bisphenol-A	≤ 0,1 µg/l	≤ 0,1 µg/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Zink	≤ 5 µg/l	≤ 5 µg/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Kobber	≤ 2 µg/l	≤ 2 µg/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Arsen	≤ 0,75 µg/l (gen) ≤ 4 µg/l (max)	≤ 0,75 µg/l (gen) ≤ 4 µg/l (max)	Transport ⁽¹⁾	Vejledende
Kvikselv	≤ 0,07 µg/l	≤ 0,07 µg/l	Transport ⁽¹⁾	Vejledende

Forventede udlederkrav Giber Å og Fiskbæk

Konsekvenser ved at indføre 4. og 5. renses trin

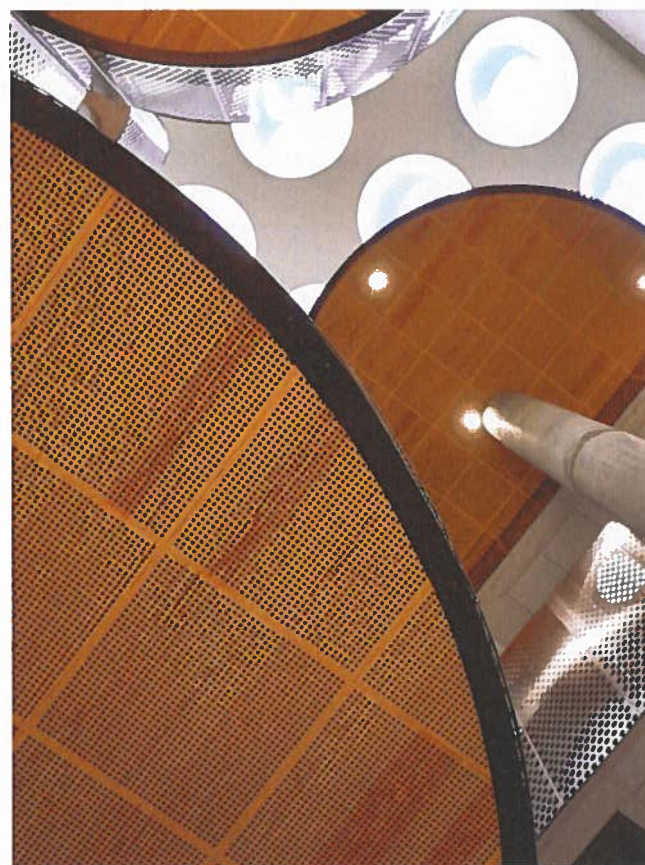

Konsekvenser (især PFAS) - uddybet

- Specielt kravene til PFAS er lave og ligger på grænsen af, hvad der teknologisk er muligt for nuværende. Rensningen for PFAS i 4. renselin medfører en kraftig forøgelse og hyppigere udskiftning og regenerering af de aktive kul, sammenlignet med hvis der ikke var krav til rensning af PFAS – eller der ikke var PFAS i spildevandet. I nedenstående figur er der lavet sammenlignende beregninger mellem de årlige CO₂-udledninger samt drifts- og vedligeholdelsesudgifter fra et 4. renselin, såfremt det skal fjerne PFAS eller ej. Det fremgår således, at det at rense PFAS fra spildevandet øger den årlige CO₂-udledning fra regenerering af de aktive kul med ca. 5500 ton CO₂.
- De årlige drifts- og vedligeholdelsesudgifter til fjernelse af PFAS fra spildevandet beløber sig således til i størrelsesordenen 45 - 50 mio. kr. Eller godt 3 kr. pr. m³ på taksten. Det vil således være gavnligt, at den samlede tilledning af PFAS til spildevandet bliver reduceret. Det vil løbende kunne reducere omkostningerne til fjernelse heraf på 4. renselin. Udfasning af PFAS er et lokalt anliggende ift. kildeopsporing samt et landspolitisk og europæisk anliggende ift. at indføre lovgivning om udfasning heraf
- På nuværende tidspunkt er 4. og 5. renselin baseret på et skitseprojekt. Det er for nuværende overslagsmæssigt kalkuleret til ca. 850 mio. kr.

**Udlederkrav og kontrol.
En case / overvejelser
baseret på målinger
fra Egå Renseanlæg**

aarhusvand

Analysekvalitet

Opgørelse af målinger fra Egå Renseanlæg

Lægemiddel	PENC	Middel måling Udløb Egå RA	Max	Min	Detektionsgrænse (DL)	Målinger under detektionsgrænsen	Akkrediteret	Ekspanderet målesikkerhed
	[ng/l]	[ng/l]	[ng/l]	[ng/l]	[ng/l]	[%]		[%]
Amirsulprid (1)	170	72	130	<DL	10	20	?	?
Carbamazepine (1)	500	212	340	110	?	0	?	?
Citalpram (1)	8.000	79	110	<DL	10	10	?	?
Clarithromycin (1)	60	57	130	20	?	0	?	?
Diclofenac (1)	40	647	1.100	270	5	0	Ja	46%
Metoprolol (1)	7.500	1.260	1.500	700	?	0	?	?
Venlafaxin (1)	100	387	940	32	?	0	Ja	49%
Candesartan (2)	120	306	640	71	?	0	?	?

Note: Tabel er en opgørelse af de stoffer fra EU's byspildevandsdirektiv, der er målt på Egå Renseanlæg i 2019/2020. Alle stoffer er målt 10 gange som flowproportionale døgnprøver under tørvejr.

Analysekvalitet

Generelle OBS punkter i forhold til analyser

- Stor måleusikkerhed, (30 – 50 % ekspanderet måleusikkerhed)
- Krav til akkreditering
- Detektionsgrænsen kan være under/tæt på udleder kravværdi
  - Måleusikkerheden er større når den målte værdi er tæt på detektionsgrænsen

Det er vigtigt, at udvælgelsen af nationale stoffer er med stor fokus på akkreditering og detektionsgrænse i forhold til erfaringer for i hvilke niveauer stoffer forventes at have i udløbet med en 80 % fjernelse.

Prøvetagning og kravoverholdelse

Prøvetagning og kravoverholdelse

Generelle OBS punkter i forhold til prøvetagning

- Det skal være tørvejsprøver
  - Hvad gør man hvis der er regnvej i prøveudtagningsperioden på 48 timer
  - Hvad gør man hvis der er regnvej i en længere periode som i efteråret 2023/vinter 2024

Generelle OBS punkter i forhold til kravoverholdelse

- Med krav om en 80 % fjernelse kan udleder kravet være langt under detektionsgrænsen hvis tilløbskoncentrationen er lav
  - Hvordan sikres at krav i udløbet kan eftervises
  - Hvordan sikres mod "falsk" negativ i forhold til kravoverholdelse pga. stor måleusikkerhed og værdier tæt på detektionsgrænsen. Denne kombination kan med stor sandsynlighed give målte værdier over kravværdien, men den "sande" værdi er under kravværdien.

Høringssvar over udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og Friluftsrådet har nedenstående bemærkninger til udkastet.

Ændring af Indsatsvejledningen afsnit 8.3.2.

Vi synes generelt, det er nogle fornuftige ændringer, der er gjort i vejledningen til indsatsbekendtgørelsen. Vi er enige i præciseringen af, at tilladelsesmyndigheden i henhold til officialprincippet skal sikre sig de nødvendige oplysninger, som skal ligge til grund for en afgørelse, hvilket ofte vil betyde, at ansøger skal tilvejebringe de nødvendige oplysninger. Vi er også enige i, at hvis det ikke er muligt at tilvejebringe den nødvendige viden om vandområdets tilstand, må myndigheden antage worst-case og tage udgangspunkt i, at der er ikke-god kemisk tilstand for de relevante miljøfarlige stoffer.

Præcisering af og tydeliggørelse af FAQ 43 i vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer

Vi mener helt overordnet, at FAQ43 strider mod bestemmelserne i EU's Vandrammedirektiv, og det ændrer den nye præcisering og tydeliggørelse ikke på. Det er derfor dybt beklageligt, at Miljøstyrelsen ikke har benyttet lejligheden til at lave de fornødne ændringer til at sikre lovmedholdelighed i vejledningen.

FAQ43 har til formål at muliggøre udledninger til vandområder, som i forvejen er overbelastede med miljøfarlige stoffer, hvilket desværre gælder for størstedelen af de danske kystnære farvande. Dette mener Vi ikke er i overensstemmelse med Vandrammedirektivet eller Vandkvalitetskravdirektivet, hvis formål er at sikre, at vandområderne opnår god kemisk og god økologisk tilstand.

Vores vurdering er, at udpegning af blandingszoner slet ikke er lovligt i vandområder, hvor der i forvejen er for høje koncentrationer af de stoffer, der ønskes udledt. Enhver udledning af forurenende stoffer i koncentrationer over miljøkvalitetskravene vil medføre en mertilledning, som bidrager til at hindre målopfyldelse i vandområdet. Dette er vores fortolkning af Miljø- og Fødevareklagenavnets afgørelse af den 23. februar 2023 (Horsensafgørelsen, 22/02461), som blandt andet inddrog Weser-dommen (sag C-461/13 *Weser*) i behandlingen af sagen. Ændringerne i FAQ43 ændrer ikke på dette, og vejledningen strider fortsat mod EU lovgivningen.

FAQ43 bør derfor fjernes i sin helhed og erstattes af en vejledende tekst om, hvordan myndigheden kan nedbringe udledninger af de pågældende stoffer tilsvarende andre steder i vandområdet for at kunne lovliggøre en ny eller øget udledning.

Vi skal desuden pege på følgende centrale direktivstridige passager i FAQ43:

"Det er ikke afgørende for muligheden for at udpege en blandingszone for et givet forurenende stof i et overfladevandområde, om miljøkvalitetskravet for det pågældende stof er overholdt eller ej i det eller de berørte vandområder".

"Det er i den sammenhæng Miljøstyrelsens vurdering, at overensstemmelse med kravet om, at en udledning af et miljøfarligt forurenende stof ikke må påvirke opfyldelse af miljøkvalitetskravet for stoffet i

Dato: 29. november 2024
Til: Miljøstyrelsen vandforsyning@mst.dk.

overfladevandet uden for den udpegede blandingszone, indebærer, at miljømyndigheden ved beregninger skal kunne eftervise, at den påtænkt tilladte udledning kun vil indebære en koncentrationsstigning, der er mindst muligt og udgør højst 5 % af værdien af stoffets generelle kvalitetskrav for vand i randen af den maksimalt acceptable størrelse af en blandingszone."

Der er efter vores opfattelse intet belæg for at indføre en sådan 5% overskridelse af kvalitetskrav i vand på randen af en blandingszone.

Det samme gør sig gældende for den parallelle bestemmelse om en tilladt 1% overskridelse af kvalitetskrav for sediment på blandingszoneranden.

"Der vil være overfladevande, hvor den i forvejen forekommende koncentration er væsentlig højere end stoffets miljøkvalitetskrav, og hvor udledninger med koncentrationer over miljøkvalitetskravet, allerede derfor ikke vil medføre en beregnet koncentrationsstigning i overfladevandet. I sådanne tilfælde skal miljømyndigheden derfor ved godkendelsen/tilladelsen sikre, at udledningen i sig selv ikke vil hindre overholdelse af miljøkvalitetskravet for overfladevandet (uden for en eventuel blandingszone). Udledningen må derfor i sig selv ikke medføre en overskridelse af miljøkvalitetskrav i blandingszonens rand. Til beregning heraf skal der ikke inddrages den i forvejen forekommende koncentration."

Der er efter vores opfattelse intet belæg for at individualisere den enkelte udledning og dermed se bort fra den kumulerede tilstedeværelse af det pågældende stof. Det er indlysende miljømyndighedens pligt at sikre vandområdets målopfyldelse og ikke tildele den enkelte udledning en sådan ret til at udlede det pågældende stof uden hensyntagen til stoffets allerede kumulerede tilstedeværelse over gældende kvalitetskrav.

Tilføjelse af foranstaltninger til reduktion af blandingszonen i fremtiden (FAQ 67)

Vi er enige i tilføjelsen om, at tilladelsesmyndigheden skal fastsætte vilkår om, at blandingszoner skal minimeres og løbende reduceres over tid.

Det kunne passende tilføjes, at det ikke er muligt at udpege blandingszoner i vandområder, hvor miljøkvalitetskrav for de pågældende stoffer allerede er overskredet.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert, Fiskebiolog, Danmarks Sportsfiskerforbund

Rasmus Schou Christensen, Politisk konsulent, Friluftsrådet

Henning Mørk Jørgensen, Rådgiver vandmiljø, hav- og fiskeripolitik, Danmarks Naturfredningsforening

Susanne Svenné, Miljøpolitisk Rådgiver, Danmarks Naturfredningsforening

Dato: 28. november 2024

Miljøstyrelsen
Vandforsyning
vandforsyning@mst.dk

Høring: udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)

Miljøstyrelsen har sat udkast til ændring af Indsatsvejledningen og FAQ 43 og 67 i Vejledning om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder med ofte stillede spørgsmål og svar (71 FAQ'er) i høring.

Ministeriet har som grundlag for den nugældende vejledning henvist til et såkaldt "nabotjek" om anvendelse af blandingszoner. Der kan herved henvises til skrivelse af 11. oktober 2023 fra Miljøministeriet til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg og Miljøministeriets notat om ministeriets fortolkning og håndtering af Miljø- og Fødevareklage-nævnets afgørelse af 23. februar 2023 (sag 22/02461) og en PPT oversendt til Miljø- og Fødevarerudvalget den 22. maj 2024 (se MOF alm. del – Bilag 494).

En vurdering og stillingtagen til vejledningen – og ændringen af vejledningen – må fordrer dokumentation for indholdet af det "nabotjek", som ministeriet således har henvist til som grundlag for vejledningen. Dette perspektiveres af, at det tyske "Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Nuclear Safety and Consumer Protection" i en mail af 7. november 2024 til advokat Eskil Nielsen (vedhæftet) har meddelt: "No, we were not involved in the 'neighbouring country check'. The inquiry is not known to us." og "In Germany, the designation of mixing zones is not used." E-mailen er sendt c.c. til Miljøministeriet.

Ligeledes henvises til det svenske svar i mail af 27. august 2024 fra Swedish Agency for Marine and Water Management (vedhæftet), hvoraf det fremgår "Unfortunately, we do not have the opportunity to fill in the form. Sweden have not applied mixing zones and we have made the analysis that Swedish permit practice with emission conditions makes mixing zones redundant." E-mailen er ligeledes sendt c.c. til Miljøministeriet.

Da ministeriet har nægtet indsigt i dokumentationen, er der således efter vores opfattelse ikke et fyldestgørende grundlag for et høringssvar.

Allerede det således passerede rejser efter vores opfattelse en sådan tvivl om nabotjekket som grundlag for vejledningen, at hele spørgsmålet om anvendelsen af blandingszoner bør revurderes bl.a. på grundlag af fuldstændige og offentligt tilgængelige oplysninger om praksis om blandingszoner i vores nabolande.

Det kan supplerende oplyses, at en Ombudsmandssag er under forberedelse om adgang til (aktindsigt i) dokumentationen.

I øvrigt henvises til høringssvar indsendt af Danmarks Naturfredningsforening i samarbejde med Danmarks Sportsfiskerforbund.

Med venlig hilsen

Jacob Munk, forperson for DN Gentofte

Ole Damsgaard, næstforperson DN København

Birgit Mindegaard, forperson for DN Køge

Michael Løvendal Kruse, forperson for DN Stevns og for DNs Havnetværk

Til: Vandforsyning (vandforsyning@mst.dk)
Cc: elst@hofor.dk (elst@hofor.dk), ribe@hofor.dk (ribe@hofor.dk), Ditte Marie Reinholdt Jensen (ditjen@hofor.dk), krbh@hofor.dk (krbh@hofor.dk), jsni@hofor.dk (jsni@hofor.dk)
Fra: Sissel Jönsson (sisjon@hofor.dk)
Titel: SV: Høring over udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)
Sendt: 29-11-2024 11:26

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Kære Miljøstyrelsen

Vi har gennemgået det fremsendte høringsmateriale og har følgende høringssvar:

- Vi anser ændringerne som en præcisering af hvordan lovgivningen skal tolkes og administreres og ikke som ny praksis.
- Vi antager, at der med ændringerne fortsat ikke er hjemmel til at bede ansøger/forsyningsselskaberne om at udtage miljøprøver af modtagerrecipienter medmindre der er tale om VVM-vurdering. Vi oplever ofte, at vores myndigheder beder om, at vi udtager recipientprøver selvom der mangler hjemmel til det. Vi ser derfor et behov for yderligere præcisering/vejledning om dette problem også.
- Der er brug for en præcisering af hvordan man forholder sig til de forurenende stoffer, hvor detektionsgrænsen i vandprøver er højere end miljømålene (eks. PAH'er). Dette gør det meget svært at påvise, at der ikke er en risiko, når det ikke kan påvises om grænseværdierne for miljømål er overholdt.

Med venlig hilsen

Sissel Jönsson
Miljøkonsulent
30320 Miljø

Direkte: +4534458276
E-mail: sisjon@hofor.dk

HOFOR A/S

Ørestads Boulevard 35 | 2300 København S | Telefon: 33 95 33 95 | CVR-NR.: 1007 3022 | www.hofor.dk

----- Oprindelig meddelelse -----

Fra: maibb@mst.dk <maibb@mst.dk>;

Modtaget: Mon Nov 04 2024 19:30:33 GMT+0100 (Centraleuropæisk normaltid)

Til: Steen Riber <info@hededanmark.dk>; Ernst Eriksen <info@hededanmark.dk>; Kelvin Thomasen <info@sweco.dk>; cbs@cbs.dk <cbs@cbs.dk>; SFS@dma.dk <sfs@dma.dk>; Claus Rind <info@ncc.dk>; info@energinet.dk <info@energinet.dk>; rk@rk.dk <rk@rk.dk>; dtu@dtu.dk <dtu@dtu.dk>; geus@geus.dk <geus@geus.dk>; Dansk Onitologisk Forening <dof@dof.dk>; post@slks.dk <post@slks.dk>; ens@ens.dk <ens@ens.dk>; kum@kum.dk <kum@kum.dk>; sk@skivekommune.dk <sk@skivekommune.dk>; vd@vd.dk <vd@vd.dk>; sum@sum.dk <sum@sum.dk>; brondby@brondby.dk <brondby@brondby.dk>; rk@rk.dk <rk@rk.dk>; info@byoghavn.dk <info@byoghavn.dk>; herlev@herlev.dk <herlev@herlev.dk>; hvidovre@hvidovre.dk <hvidovre@hvidovre.dk>; albertslund@albertslund.dk <albertslund@albertslund.dk>; kommune@vallensbaek.dk <kommune@vallensbaek.dk>; info@ncc.dk <info@ncc.dk>; cowi@cowi.com <cowi@cowi.com>; niras@niras.dk

KL's hørings svar til udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67

KL sender hermed hørings svar på udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer).

KL har enkelte bemærkninger til ændringerne og beklager det sene svar.

KL ser en række centrale områder, hvor ændringen af vejledningen og FAQ påvirker kommunernes ressourcer. Det gælder både den daglige myndighedsbehandling og finansiering.

Manglende data og kommunernes ansvar

Kommunerne står ofte over for udfordringen med ukendte tilstande i vandområderne, hvilket KL havde forstået skulle være løst gennem Miljøstyrelsens arbejde med vandområdeplanerne.

Konsekvenser for kommunerne, når data mangler er:

- Kommunerne er nødt til at arbejde ud fra en "worst-case" antagelse, hvilket skaber et misvisende billede af den faktiske miljøtilstand.
- Fremskaffelse af data til miljøkvalitetsvurderinger er tidskrævende, komplekst og dyrt, hvilket fører til diskussioner mellem kommuner og ansøgere om, hvem der skal levere hvilke data, samt omfanget og kvaliteten heraf.
- Manglen på en gennemprøvet metode til håndtering af ukendte tilstande skaber usikkerhed og tilbageholdenhed i sagsbehandlingen.

KL påpegede i et tidligere hørings svar af 9. november 2023, at denne manglende viden om den kemiske tilstand påfører kommuner og bygherrer et stort ansvar samt betydelige udgifter til at frembringe det nødvendige data og vidensgrundlag. KL understregede desuden, at kommunerne jf. vandrammedirektivet ikke kan meddele tilladelser uden først at kende tilstanden i de berørte vandområder. Denne viden burde, ifølge KL, stilles til rådighed fra statslig side for at undgå potentielt store økonomiske og ressourcemæssige konsekvenser for kommunerne. NOVANA overvåger vandmiljøets og naturens tilstand og burde levere det nødvendige data til kommunernes myndighedsarbejde. KL mener, at staten ikke understøtter kommunerne tilstrækkeligt, når Miljøstyrelsen (NOVANA) ikke lever op til deres pligt til at overvåge vandområdernes tilstand, hvilket pålægger kommunerne en opgave, de ikke har ansvar for.

Statens utilstrækkelige overvågning af vandmiljøet stiller kommunerne i en umulig situation, hvor de ikke har det nødvendige data om den kemiske og økologiske tilstand i vandområderne til at udarbejde udledningstilladelser.

Dato: 4. december 2024

Sags ID: SAG-2024-04670
Dok. ID: 3519382

E-mail: JANI@kl.dk
Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

Det pålægger kommunerne en betydelig byrde ift. at fremfinde nødvendige data. Det mener KL er et uacceptabelt skred af Miljøstyrelsen i deres opgavevaretagelse med at monitorere vandmiljøets tilstand.

Juridisk og administrativ usikkerhed

Der er ingen tvivl om, at udledningstilladelser er blevet mere komplekse at udarbejde. Flere kommuner efterspørger en afklaring af følgende:

- Uklarhed om regler for 5 % koncentrationsstigninger og deres anvendelse i områder, der allerede ikke opfylder miljøkvalitetskrav.
- Klagenævnsafgørelser som eksempelvis Hedensted-sagen, der udfordrer tidligere praksis og rejser spørgsmål om hydrologiens rolle i miljøvurderinger.
- Mangel på opsamling af viden om specifikke stoffers påvirkning, hvilket kan skabe uigennemskuelighed i vurderingsgrundlaget.

Afsluttende bemærkninger

Den nuværende situation skaber en risiko for, at kommuner kan tvinges til at afslå tilladelser baseret på worst-case vurderinger. En forbedret overvågningsindsats fra Miljøstyrelsens side kombineret med klare retningslinjer er afgørende for en effektiv håndtering af udledningstilladelser.

Med venlig hilsen

Mie Thomsen og Janne Sommer
Konsulenter

Dato: 4. december 2024

Sags ID: SAG-2024-04670

Dok. ID: 3519382

E-mail: JANI@kl.dk

Direkte: 3370 3515

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 2 af 2

Miljøstyrelsen, Vandforsyning
vandforsyning@mst.dk

28. november 2024
Side 1 af 2

Høringssvar til udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67

TEKNIK OG MILJØ
By og Natur
Aarhus Kommune

Aarhus Kommune sender hermed høringssvar til ny vejledning for indsatsprogrammer.

Det er positivt at FAQ'erne opdateres, når der kommer ny viden, men Aarhus Kommune efterspørger stadig de særskilte vejledninger til udledning af regnvand (herunder definitionen af "almindeligt belastede separate regnvandsudledninger jf. LBEK 1433 af 21.11 2017), frigivelse af miljøforurenende stoffer ved klapping samt udledning af miljøforurenende stoffer fra renseanlæg og overløb.

Natur og Miljø
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Direkte telefon: 89 40 40 13

Aarhus Kommunes bemærkninger til vejledning om indsatsprogrammer

Med vejledningen opstilles der kriterier (side 2) som ved minimum skal iagttages når kommuner skal lave en vurdering om hvorvidt en udledning fører til en koncentrationsstigning af et givent miljøforurenende stof. Ét af kriterierne henviser til *at beregninger skal udføres på baggrund af anerkendte videnskabelige beregningsmetoder*. Aarhus Kommune anbefaler, at styrelsen stiller metoder til rådighed, eller henviser til specifikke metoder der vurderes korrekte at anvende. Det er u hensigtsmæssigt at myndighederne selv skal vurdere hvilke(n) beregningsmetoder der er tilstrækkelig.

Et andet kriterie der er fremlagt ligeledes på side 2, er at *eksisterende påvirkninger og eventuelle øvrige nye planlagte påvirkninger, som ikke fremgår af seneste tilstandsvurdering, skal indgå i myndighedens vurdering*. Det bør præciseres, at det kun er de påvirkninger, som kommunerne i forvejen har kendskab til, som skal medtages i vurderingerne.

I det nye afsnit om *Vurdering af påvirkning af målsat overfladevandområde, når området er i ukendt tilstand* (side 5), præciseres det, at myndigheden kan anmode om supplerende data for at kunne træffe en afgørelse. Det fremgår desuden, at myndigheden skal vurdere, om et krav om supplerende data er proportionalt. Styrelsen bør sættes guidelines ind ift. hvor mange analyser der kan kræves ift. proportionalitet, herunder om det er rimeligt at den der søger først, kommer til at betale for analyser, som fremtidige ansøgere herefter får stillet gratis til rådighed gennem Vandområdeplanerne og hvordan det stemmer overens med lighedsprincippet.

Styrelsen skriver endvidere, at der ud fra et forsigtighedsprincip kan tages udgangspunkt i et worst-case scenarie, hvor recipienten antages at være i ikke-god tilstand for alle relevante forurenende stoffer, hvis der ikke kan indhentes supplerende data fra ansøger. Aarhus Kommune er i tvivl om, hvordan dette gøres i praksis. Hvordan fastlægges et worst-case scenarie, når tilstanden af recipienten er ukendt? Og hvordan vurderes det f.eks. om en udledning medfører en målbar stigning af koncentrationen af et givet forurenende stof, ud fra præmissen om ikke-god tilstand? Er styrelsen enige i, at det er nødvendigt at kende den i forvejen forekommende (eller i forvejen estimerede worst case) koncentration for at gennemføre denne vurdering?

28. november 2024
Side 2 af 2

Aarhus Kommune har ingen bemærkninger til præcisering af FAQ 43 og FAQ 67.

Venlig hilsen

Mette Schrøder Hansen
Miljøsagsbehandler

Miljøstyrelsen
Att.: Miljøstyrelsen vandforsyning@mst.dk

28. november 2024

Høringssvar til udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)

Tak for muligheden for at afgive høringssvar til udkast til ændringer af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (vejledning nr. 9210 af 18. april 2024) og præcisering af FAQ'er.

Vi håber, at vores høringssvar vil bidrage til de endelige vejledninger. Vi står meget gerne til rådighed for en yderligere uddybning af vores høringssvar og indgår i det hele taget gerne i arbejdet med forståelse af lovgivningen.

NIRAS byder ændringerne velkomne, da de er med til at præcisere flere forhold, der tidligere har givet anledning til tvivl i forbindelse med administration af udledningstilladelser mv.. Det er et kompliceret felt/emne, og tydeliggørelse af forholdene og gældende regler er positivt, således regelsættet ikke bliver en stopklods for udviklingen og de miljøforbedrende tiltag som gøres hos virksomheder, forsyninger og øvrige bygherrer samt myndigheder ifm. den grønne omstilling mv.

Tiltag til beskyttelse af vandmiljøet

Vandrammedirektivet bygger på beslutninger fra 1988 om at forbedre vandmiljøet, og trådte i kraft d. 23. oktober 2000¹.

---

¹ Vandrammedirektivet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX:02000L0060-20141120>

Det fremgår af vandrammedirektivets præambel nr. 27, at direktivets "endelige mål er at opnå en eliminering af prioriterede farlige stoffer og at bidrage til at opnå koncentrationer i havmiljøet, der er tæt på baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer."

Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, pkt. a ii) at myndighederne skal udarbejde indsatsplaner, der skal sikre god tilstand, senest 15 år efter direktivets ikrafttrædelse.

I dag har vi 2024, og der er fortsat meget store dele af det danske vandmiljø, hvor vi ikke kender tilstanden eller der er påvirket i uacceptabel grad af forurening fra miljøfarlige forurenende stoffer, og der er tilsyneladende meget få indsats med henblik på at sikre god tilstand, for så vidt angår de prioriterede stoffer og de nationale stoffer, udover den generelle regulering af stofferne (udfasning af kviksølv, PFOS, cadmium etc.). Der findes kun få indsats overfor punktkilder, herunder tilslutningstilladelser, og der er ikke noget samlet overblik over, hvilke udledningskilder, der er årsag til ikke-god tilstand i de pågældende vandområder i ikke god tilstand.

For at sikre en god tilstand, ser vi et behov for bedre kendskab til recipienternes tilstand samt et samlet overblik over indsats for miljøfarlige forurenede stoffer, som rækker udover den generelle regulering. Dette vil også være med til at lette sagsbehandlingen ifm. udstedelse af udledningstilladelser, som er en hindring for mange projekters fremdrift i øjeblikket, inkl. de projekter der har miljøforbedrende tiltag.

Afsnit 8.3.2 miljøfarlige forurenende stoffer i vejledning nr. 9210

I vejledning nr. 9210 af 18. april 2024 fremgår det, et sted at: *Eksisterende påvirkninger og eventuelle øvrige, nye planlagte påvirkninger, som ikke fremgår af seneste tilstandsvurdering, skal indgå i vurderingen af en ny udledning, idet denne udledning hverken isoleret eller samlet set må føre til en stigning i koncentrationen.*

Et andet sted i vejledningen fremgår det at: *Er resultatet af en konkret vurdering, at der ved en udledning vil være risiko for, at der sker en forringelse af berørte vandområders tilstand, kan forringelsen under ingen omstændigheder tillades som ubetydelig. **En udledning vil efter omstændighederne dog ikke i sig selv udgøre en forringelse.***

Dette er vanskeligt at se hvordan ovenstående skal forstås i sammenhæng, da det virker modsatrettet. Vi forstår indsatsbekendtgørelsens § 8 således, at en udledning hverken isoleret eller samlet set må føre til en stigning i koncentrationen.

Blandingszoner og FAQ 43

Det er en forbedring at bør ændres til skal, og det støtter vi op om.

Europakommissionen har udarbejdet vejledningsmateriale til udarbejdelse af blandingszoner: Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner² og et støttedokument: Technical Background Document on Identification of Mixing Zones³. Begge dokumenter er nævnt i den nuværende FAQ nr. 66.

---

² Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4, i direktiv 2008/105/EF_(K(2010) 9369 endelig) ([https://circabc.europa.eu/sd/a/fe7c0991-9432-4d6e-bed1-1a3be9fdf772/DA_ACT_C\(2010\)9369.doc](https://circabc.europa.eu/sd/a/fe7c0991-9432-4d6e-bed1-1a3be9fdf772/DA_ACT_C(2010)9369.doc)).

³ <https://circabc.europa.eu/sd/a/78ce94bb-6f1c-4379-87ac-88a18967c4c3/Technical%20Background%20Document%20on%20the%20Identification%20of%20Mixing%20Zones.doc>

Det fremgår af støttedokumentet, at såfremt der er overskridelser af miljøkvalitetskravet i et vandområde, så er der ikke længere tale om et blandingszoneproblem. Det handler om at få nedbragt øvrige kilder, og det skal ske i regi af vandområdeplanen. Citat fra støttedokumentets FAQ nr. 2:

*What should Member States do if there is already an exceedance of the EQS in the receiving water body? This is a consenting policy issue rather than a mixing zone question and while it is recognised as a real problem it should be dealt with under the River Basin Management Planning process directly. **In plain terms this means that in circumstances where the upstream quality exceeds the EQS just upstream of the point of discharge a fundamental review of all permits above this point may be required.***

Det fremgår af de nævnte tekniske retningslinjer fra Europakommissionen, at blandingszoner er områder i umiddelbar nærhed af en udledning, hvor miljøkvalitetskravet kan overskrides.

Det tolker NIRAS, som at miljøkvalitetskravet *som udgangspunkt* skal overholdes uden for blandingszonen.

Det fremgår også, at (citat):

Direktiv 2008/105/EF gør det muligt for medlemsstaterne at tillade sådanne overskridelseszoner i vandområderne, såfremt en række kriterier er opfyldt (se afsnit 2.3). Det er vigtigt at kende disse kriterier, da det sætter den kompetente myndighed i stand til for det første at klarlægge, om dette overskridelsesniveau er acceptabelt forud for udpegningen af en blandingszone, og derefter at fastsætte det passende sted for overvågningspunkter.

(i den engelske version, side 9) "The Competent Authority must be satisfied that the relevant Water Framework Directive objectives for the water body set out in the River Basin Management Plan will be met, when establishing the acceptability of the extent of a proposed mixing zone"

Det er som nævnt indledningsvist en præmis, at der er god tilstand i vandområderne (eller at der arbejdes målrettet mod at opnå god tilstand), da det er hele formålet med vandrammedirektivet og de øvrige direktiver, der skal sikre god tilstand i EU's vandområder.

Det er derfor vores opfattelse, at der ikke *umiddelbart* kan udlægges blandingszoner i et område, hvor der også er overskridelser af MKK udenfor zonen.

Vores forståelse er, at myndighederne skal have en plan for, hvordan man opnår god tilstand i vandområdet. Det betyder, at så længe, der ikke er en relevant og tilstrækkelig kildeopsporing, og efterfølgende plan for nedbringelse af koncentrationen af det relevante stof, bør der ikke kunne meddeles tilladelse til udledning, der involverer udpegning af blandingszoner, og ingen udledning til vandområder, hvor miljøkvalitetskravet allerede er overskredet.

Vi foreslår, at vejledningsmaterialet udbygges med vejledning om, at når der er ikke-god tilstand for et specifikt stof, kan der ikke tillades merudledning af stoffet, uden der er foretaget en kildeopsporing og en konkret plan for nedbringelse af de kilder der er årsag til den ikke gode tilstand således at sandsynlighed for opnåelse af god tilstand er sikret. Det kan være med til at sikre, at nye udledninger som har miljøforbedrende tiltag ikke bliver bremsede, grundet tidligere forureningskilder.

Repræsentative målepunkter

Præciseringen i udkast til vejledningen er et godt skridt på vejen. Overholdelse i et enkelt repræsentativt målepunkt virker dog fortsat forsimplet. Der bør sikres overholdelse i mere end et punkt, da kriterierne der er angivet for udvælgelse fortsat giver mulighed for, at punktet er placeret langt fra udledningen.

Repræsentative målepunkter fremgår af Europakommissionens tekniske retningslinjer, men nævnes specifikt heri som målepunkter, der har til formål at sikre, at der ikke sker overskridelser uden for en evt. blandingszone, og at der skal være **overholdelse i ethvert repræsentativt målepunkt**. Vejledningen bør angive at der bør sikres overholdelse i mere end et repræsentativt målepunkt.

På vegne af NIRAS

Med venlig hilsen

Karen Søgaard Christiansen
Afdelingschef
+45 2345 3053
KSCH@NIRAS.DK

Til: Maria Benavent (maibb@mst.dk)
Cc: Dansk Forening for Brobygning og Bærende Konstruktioner (sga@sbf.dk), Frederik Fisker (ffi@SBF.DK), mamt@SBF.DK (mamt@SBF.DK), Christian Henriksen (che@femern.dk)
Fra: Claus H Dynesen (cdy@femern.dk)
Titel: SV: (Deadline 29/11-2024) VS: Høring over udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)
Sendt: 27-11-2024 16:40

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede filer, som ikke er sikre.

Til Miljøstyrelsen,

Sund & Bælt har ingen bemærkninger til udkast om ændring af vejledning.

Venlig hilsen

Claus Dynesen

Projektdirektør

Bæredygtighed & Myndigheder

+45 33 41 63 04 (direkte)

+45 40 29 60 00 (mobil)

cdy@sbf.dk

Sund & Bælt Holding A/S

Vester Søgade 10 • 1601 København V

+45 33 93 52 00 • www.sundogbaelt.dk

Fra: Maria Benavent <maibb@mst.dk>

Sendt: 4. november 2024 19:30

Til: Ærø Kommune (kontaktpersoner <post@aeroekommune.dk>; Aabenraa Kommune (kontaktpersoner <post@aabenraa.dk>; Aalborg Kommune (kontaktpersoner <aalborg@aalborg.dk>; Aarhus Kommune (kontaktpersoner <post@aarhus.dk>; Albertslund Kommune (kontaktpersoner <albertslund@albertslund.dk>; Allerød Kommune (kontaktpersoner <kommunen@alleroed.dk>; Assens Kommune (kontaktpersoner <assens@assens.dk>; Ballerup Kommune (kontaktpersoner <borger@balk.dk>; Billund Kommune (kontaktpersoner <kommunen@billund.dk>; Bornholms Regionskommune (kontaktpersoner <post@brk.dk>; Brøndby Kommune (kontaktpersoner <brondbym@brondbym.dk>; Brønderslev Kommune (kontaktpersoner <raadhus@99454545.dk>; borgerservice@gribskov.dk; COWI (kontaktpersoner <cowi@cowi.com>; Dragør Kommune (kontaktpersoner <dragoer@dragoer.dk>; Esbjerg Kommune (kontaktpersoner <raadhuset@esbjergkommune.dk>; Fanø Kommune (kontaktpersoner <raadhuset@fanoe.dk>; Favrskov Kommune (kontaktpersoner <favrskov@favrskov.dk>; Faxe Kommune (kontaktpersoner <kommunen@faxekommune.dk>; Fredensborg Kommune (kontaktpersoner <fredensborg@fredensborg.dk>; Fredericia Kommune (kontaktpersoner <kommunen@fredericia.dk>; Frederiksberg Kommune <raadhuset@frederiksberg.dk>; Frederikshavns Kommune (kontaktpersoner <post@frederikshavn.dk>; epost@frederikssund.dk; Furesø Kommune (kontaktpersoner <furesoe@furesoe.dk>; Faaborg-Midtfyn Kommune (kontaktpersoner <fmk@fmk.dk>; Gentofte Kommune (kontaktpersoner <gentofte@gentofte.dk>; Gladsaxe Kommune (kontaktpersoner <kommunen@gladsaxe.dk>; Glostrup Kommune (kontaktpersoner <glostrup.kommune@glostrup.dk>; Greve Kommune (kontaktpersoner <raadhus@greve.dk>; Guldborgsund Kommune (kontaktpersoner <kommunen@guldborgsund.dk>; Halsnæs Kommune (kontaktpersoner <mail@halsnaes.dk>; Hedensted Kommune (kontaktpersoner <mail@hedensted.dk>; Helsingør Kommune (kontaktpersoner <mail@helsingor.dk>; Herlev Kommune (kontaktpersoner <herlev@herlev.dk>; Herning Kommune (kontaktpersoner <kommunen@herning.dk>; Hillerød Kommune (kontaktpersoner <hillerod@hillerod.dk>; Hjørring

29. november 2024

Tænketanken Havs høringssvar angående

MST Journalnummer 2024 - 85190

Høring over udkast til ændring af vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter og præcisering af FAQ 43 og 67 (vejledning til udledning af miljøfarlige forurenende stoffer)

Tænketanken Hav finder det positivt at Miljøstyrelsen har identificeret områder der kræver præcisering i henholdsvis vejledningen om indsatsprogrammer og FAQ 43 og 67, men vil samtidig understrege vigtigheden af, at enhver ændring understøtter den samlede indsats for at beskytte og genoprette det danske marine havmiljø.

Danmarks havmiljø er i en kritisk tilstand, hvor kun 8 ud af 124 kyst- og territorialvande opfylder kravene til god kemisk tilstand.

Vandrammedirektivets målsætninger kræver at alle vande findes i "god kemisk tilstand" senest december 2027. Det er derfor afgørende, at vejledninger og praksis ikke kun overholder vandrammedirektivets krav om at undgå **forringelser**, men også aktivt skaber rammerne for at den kemiske tilstand i havmiljøet **forbedres**.

Kommentar angående ændringer af indsatsvejledningen:

Tænketanken Hav ser generelt positivt på de foreslåede ændringer til vejledningen, da de vurderes at styrke anvendelsen af forsigtighedsprincippet i vurderinger af vandområder med ukendt kemisk tilstand. Dette er afgørende for at beskytte Danmarks marine miljø mod yderligere forringelse.

1. Officialprincippet og krav til datagrundlaget

Tænketanken Hav ser positivt på, at de foreslåede ændringer i vejledningen lægger særlig vægt på officialprincippet sådan at myndighederne sikrer et tilstrækkeligt og repræsentativt datagrundlag, før afgørelser træffes. Det er afgørende, at vurderinger baseres på valide og opdaterede data for at beskytte det marine miljø effektivt.

Dog bør dog overvejes om der skal stilles yderligere krav om, at dataindsamlingen skal inkludere den nyeste teknologi og videnskabelige metoder, eksempelvis avanceret overvågning og modellering af forureningsspredning, for at sikre en mere præcis og helhedsorienteret vurdering. Anvendelsen af data fra forskellige kilder, herunder ansøgerens egne undersøgelser, kan rejse spørgsmål om objektivitet og kvalitet. Det er vigtigt, at myndighederne har klare retningslinjer for vurdering og verificering af data, og at der sikres uafhængige kontroller for at undgå interessekonflikter.

2. Worst-case antagelser som udgangspunkt for ukendt tilstand

Tænketanken Hav ser meget positivt på brugen af worst-case antagelser i tilfælde, hvor tilstrækkelig repræsentative data ikke kan fremskaffes. Dette er i tråd med forsigtighedsprincippet og nødvendigt for at undgå utilsigtet skade på vandområder. Samtidig opfordrer vi til, at myndighederne systematisk arbejder for at udfylde datamangler, således at worst-case scenarier ikke bliver normen, men snarere en undtagelse.

Tænketanken Hav foreslår, at det præciseres, hvordan worst-case antagelser operationaliseres i praksis, og at der stilles krav om inddragelse af uafhængige eksperter ved komplekse vurderinger.

Myndighederne bør sikre etablering af langsigtede overvågningsprogrammer for vandområder med ukendt tilstand, således at fremtidige vurderinger kan baseres på et substantielt og retvisende datagrundlag.

Tænketanken Hav ser generelt positivt på de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen, da de styrker anvendelsen af forsigtighedsprincippet i vurderinger af vandområder med ukendt kemisk tilstand. Samtidig er det positivt, at der stilles krav om en systematisk inddragelse af relevante data og videnskabeligt underbyggede vurderinger.

Kommentar angående præciseringer af FAQ 43 og 67 i vejledningen til udledning af miljøfarlige stoffer:

Ændring fra "bør" til "skal"

Tænketanken Hav finder det positivt, at den styrkede ordlyd i FAQ 43 vender tilbage til "... skal foretage..." fra det ellers foreslåede "bør". Desuden er det her positivt at tydeliggøre, at denne beregning er ét ud af tre vurderingstrin, der indgår i en samlet vurdering af udledningens påvirkning på det samlede overfladevandområde.

Repræsentative målepunkter

Tænketanken Hav anerkender vigtigheden af præciseringen i FAQ 43 om, at repræsentative målepunkter skal afspejle vandområdet som helhed og tage højde for faktorer som dybde, strømforhold og andre påvirkninger. Det er essentielt, at målepunkter placeres, så de hverken er for tæt på udledningspunktet, hvor lokale effekter dominerer, eller for langt væk, hvor fortynding kan skjule reelle påvirkninger. Særligt i områder med kraftig strøm bør der tages højde for spredning til flere vandområder, og der bør i sådanne tilfælde etableres flere målepunkter for at sikre en helhedsorienteret vurdering.

Vi anbefaler også, at målepunkternes placering evalueres regelmæssigt for at tage højde for ændringer i hydrologi, punktudledninger samt udviklingen i sammensætningen af lokale påvirkninger.

Tydeliggørelse af i forvejen forekommende koncentrationer

Tænketanken Hav Ser positivt på præciseringen om, at miljømyndigheden skal inddrage i forvejen forekommende koncentrationer i beregninger af udledningers påvirkning. Vi opfordrer dog til, at der samtidig lægges vægt på kumulative effekter fra flere kilder og stoffer, da disse samlet kan have en betydelig påvirkning, selv når individuelle udledninger opfylder kvalitetskravene.

Foranstaltninger til reduktion af blandingszoner

Det er positivt, at der tilbydes yderligere eksemplificering og ordlyd i FAQ 67 hvad angår fremtidige reduktioner af blandingszoner. Tænketanken Hav foreslår dog, at der tillægges et større fokus på en hyppigere opfølgning på reduktioner, tidsfrister og målbare indikatorer for at sikre reel fremdrift og reduktion af landets blandingszoner.

Dette skal særligt ses i sammenhæng med at opnå god kemisk tilstand i alle landets marine vandområder, som i kraft af Vandrammedirektivets målopfyldelse skal sikres i 2027.

Tænketanken Hav håber, at de anførte kommentarer bliver vel modtaget i lyset af, at regeringsgrundlaget fra 2022 fastlægger, at Danmark skal leve op til vandrammedirektivet og at Danmark fortsat er langt fra at have et rent og sundt marint kystmiljø med en rig biodiversitet.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, er I meget velkommen til at kontakte undertegnede.

Venlig hilsen

Philip Thomasen
Konsulent
Tænketanken Hav
3092 0011
pht@taenketankenhav.dk